

2022. URL: <http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/755>
[https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1\(349\)-1-58-65](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1(349)-1-58-65)

4. Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1155-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 07.05.2023).

5. Рачинська О. А. Оптимізація механізмів комунікативної взаємодії у сфері публічного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 4. С. 158–164. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.4.158](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.4.158).

6. Aji G. G., Tsurouya, Dewi P. A. R. Bridging communication between public and government: a case study on kim Surabaya. *The 2nd International Joint Conference on Science and Technology (IJCST)* 2017. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/953/1/012194/pdf> (дата звернення: 07.05.2023). DOI: [10.1088/1742-6596/953/1/012194](https://doi.org/10.1088/1742-6596/953/1/012194).

Дзєга Володимир Дмитрович

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна
*доктор філософії з публічного управління та адміністрування,
асистент кафедри парламентаризму*

ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: МЕХАНІЗМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ

Розглянуто нормативно-правовий, організаційний й мотиваційний механізми вдосконалення організаційної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування та державної влади, під якими розуміється їхня здатність до ефективної організації професійної діяльності, стимулювання й мобілізації колективу до ефективної взаємодії з різними інститутами держави та громадянського суспільства.

З'ясовано, що в основі цих механізмів покладено знання і володіння посадовими особами принципів децентралізації, деконцентрації та деволюції, які в комплексі забезпечують вищу якість публічного управління на місцевому рівні шляхом підвищення таких складових їхньої організаційної компетентності, як прийняття управлінських рішень, лідерство, здійснення ефективної комунікації та вирішення конфліктів, збір та аналіз інформації із застосуванням ІКТ.

Уточнено, що принцип децентралізації відповідає за переміщення влади з центру на місце; принцип деконцентрації – за техніку передачі управлінського впливу на місце для прийняття рішень; принцип деволюції – за передачу повноважень з центрального на місцевий рівень та закріплення сучасного принципу демократичного врядування на місцевому рівні.

Сьогодні, в умовах військової агресії росії, Україна успішно виконує поставлені завдання про передачу владних повноважень від центральних

органів публічної влади до місцевих. Це зумовлює більш якісну підготовку публічних службовців і, зокрема, посадових осіб місцевого самоврядування, розширення функцій місцевого самоврядування, забезпечення партнерства державної влади та органів місцевого самоврядування.

У результаті – на перше місце виходить організаційна управлінська функція і, відповідно, організаційна компетентність посадових осіб, яка потребує свого розвитку. Адже, як показують наші емпіричні дослідження, проведені в Національній академії державного управління при Президентові України у 2020-2021рр. під час опитування слухачів курсів підвищення кваліфікації керівних кадрів, більшість із них (56%) не розуміють сутності принципу деволюції, який сприяє:

- формуванню політичної влади на місцях;
- визнанню чітких кордонів територій, в межах яких діє місцева влада;
- розвиненістю механізму транспарентності місцевої влади;
- формуванню взаємовигідних відносин між центральними та місцевими рівнями влади.

Проте, застосування саме цього принципу в публічному управлінні набуває все більшого значення задля розвитку представницької демократії та самостійного і відповідального прийняття рішень органами місцевого самоврядування та органами державної влади без очікувань яких би то не було інструкцій «згори».

У цьому полягає, на наш погляд, принципова різниця між принципами децентралізації, деконцентрації та деволюції. Перший - відповідає за переміщення влади з центру на місця; другий – за техніку передачі управлінського впливу на місця для прийняття рішень; третій – за «передання повноважень з центрального уряду суверенної держави до уряду на субнаціональному рівні, наприклад, на обласному, місцевому чи державному» [1].

Застосування кожного із зазначених принципів впливає на якість публічного управління, зокрема шляхом розвитку нормативного-правового, організаційного й мотиваційного механізмів підвищення рівня організаційної компетентності ПОМС, яка включає такі складові, як «прийняття управлінських рішень, лідерство, здійснення ефективної комунікації та вирішення конфліктів, збір та аналіз інформації із застосуванням ІКТ [2].

Розглянемо як вони впливають на організаційну компетентність ПОМС та кожному її складову.

Перша складова - прийняття управлінського рішення. Може змінюватися за умов активного/пасивного застосування посадовими особами *принципу децентралізації*, покладеного в основу законодавства України у сфері забезпечення реформи місцевого самоврядування [3]. Це стосується, зокрема, таких його характеристик як самостійність і відповідальність, покладені нами у відповідний механізм розвитку цієї складової - нормативно-правовий. При цьому зазначимо, що вони оволодівають принципом децентралізації шляхом чіткого виконання і застосування чинного законодавства у сфері місцевого самоврядування та державної влади.

Розвиток другої складової організаційної компетентності - лідерство - передбачає застосування ними принципу деконцентрації. Це сприяє підвищенню їхньої здатності не лише у знанні чинного законодавства та його дотримання, а й використання сучасних технологій публічного управління, зокрема таких як технології повного лідерства задля якості (TQL) та організації різноманітних консультацій під час прийняття рішень. Цей механізм у вдосконаленні організаційної компетентності посадових осіб ОМС та ОДВ є управлінським; рівень його забезпечення в Україні, порівняно з нормативно-правовим механізмом, не є настільки чітким і унормованим. І тому потребує нашої уваги і додаткового обґрунтування.

Розвиток третьої складової організаційної компетентності ПОМС - ефективна комунікація та вирішення конфліктів, збір й аналіз інформації із застосуванням ІКТ – забезпечується знанням і володінням ПОМС принципом деволуції, який суттєво змінює поведінку службовців, спрямовуючи її на демократичні взаємовідносини як в органах місцевого самоврядування та органах державної влади, так і за їх межами.

Таким чином відзначаємо, що механізм удосконалення організаційної компетентності ПОМС в Україні -це сукупність нормативно-правових актів, організаційних заходів і особистісних технологічних прийомів і технік, що впливають на кожну з її складових і передбачають комплексне застосування принципів децентралізації, деконцентрації і деволуції у сфері місцевого самоврядування.

Як *висновок* зазначимо, що застосуванню принципів децентралізації, деконцентрації і деволуції ПОМС у сфері забезпечення місцевого самоврядування та управління ризиками соціально-економічного розвитку країни сприяють відповідні механізми державного управління щодо удосконалення організаційної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування та державної влади, зокрема нормативно-правовий, організаційний та мотиваційний. Застосування цих механізмів передбачає зміцнення адміністративної спроможності органів місцевого самоврядування та органів державної влади, а отже – професійної і компетентної служби місцевого рівня, виваженого розподілу повноважень.

Список використаних джерел:

1. Деволуція: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Деволуція>
2. Даниленко Л.І., Дзєга В.Д. Концептуальні засади вдосконалення організаційної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Економіка та держава: науково-практичний журнал. Серія Політологія. № 2 (2). 2020. С. 12 – 17. URL: <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Politolohiia-12-2020.pdf>
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>